

Alkuraskauden vuoto

Lääkärikirja Duodecim

7.9.2022

Naistentautien ja synnytysten erikoislääkäri Aila Tiitinen

- Alkuraskauden verenvuodon syyt
- Milloin tutkimuksiin
- Tutkimukset
- Kirjallisuutta

Keskeistä

- Alkuraskaudesta verenvuotoa esiintyy jopa 25 %:lla naisista.
- Niukka, ohimenevä ja kivuton vuoto on yleistä ja vaaratonta.
- Runsaampi tai kivuliaampi verenvuoto voi johtua keskenmenosta tai kohdunulkoisesta raskaudesta.
- Verenvuodon ja kipujen voimakkuus sekä yleistila määrittelevät tutkimusten kiireellisyyden.

Alkuraskauden verenvuoto ei ole harvinainen oire, mutta se saattaa pelästyttää. Usein vuoto on niukkaa, kivutonta ja vaaratonta. Verenvuoto voi kuitenkin olla merkki poikkeavasta raskaudesta. Raskausoireita, kuten pahoinvointia, voi esiintyä sekä normaalissa että poikkeavassa raskaudessa.

Alkuraskauden verenvuodon syyt

Niukka alkuraskauden verenvuoto ajankohtana, jolloin kuukautisvuodon pitäisi alkaa ("valekuukautiset"), on tavallinen oire. Sitä esiintyy joka neljännellä naisella.

Emättimen tai kohdunkaulan tulehdukset voivat aiheuttaa niukkaa verenvuotoa. Tulehduksiin liittyy yleensä muukin oire: vuodossa on hajua, tai siihen liittyy kirvelyä tai kutinaa.

Raskauden aikana emättimen ja kohdunnapukan limakalvo voi olla turpea ja hauras, ja tämä saattaa aiheuttaa yhdyntän jälkeistä verivuotoa.

Myös kohdunkaulakanavan pieni polyyppi voi aiheuttaa vähäistä, kivutonta verenvuotoa.

Runsaampi verenvuoto viittaa [keskenmenon](#) mahdollisuuteen. Vuoto on usein kuukautisvuotoa runsaampaa ja siihen liittyy supistuksen omaisia kipuja.

Voimakkaat alavatsakivut taas voivat viitata [kohdunulkaisen raskauden](#) mahdollisuuteen. Vuoto on usein niukkaa ja rusehtavaa.

Harvinainen alkuraskauden vuodon syy on rypäleraskaus.

Milloin tutkimuksiin

Jos alkuraskauden verenvuoto on aivan niukkaa ja kivutonta, neuvolaan tai terveyskeskukseen kannattaa ottaa yhteyttä muutaman päivän sisällä, jos vuoto pitkittyy tai runsastuu.

Vuodon määrän arviointia auttaa sen vertaaminen kuukautisvuodon määrään (vähemmän, enemmän, saman verran). Vuodon arvioinnissa kiinnitetään huomiota, esiintyykö vuotoa vain pyyhittäessä, onko vuodossa hyytymiä, millaisia siteitä pitää käyttää ja miten usein niitä pitää vaihtaa.

Jos raskauden aikainen verenvuoto on kuukautisia runsaampaa tai jos siihen liittyy kipuja, jotka ovat voimakkuudeltaan kipulääkitystä vaativia, on hyvä ottaa yhteyttä terveyskeskuspäivystykseen. Riittää, että lääkäriin hakeudutaan lähimpänä arkipäivänä.

Jos verenvuoto on erityisen runsasta tai kivut voimakkaat tai raskaana oleva pyörtyy, pitää ottaa yhteyttä sairaalan poliklinikkapäivystykseen. Päivystykseen tulee aina ottaa yhteyttä, jos verenvuotoa ilmenee 22. raskausviikon jälkeen.

Alkuraskauden verenvuotoon liittyvä korkea kuume on myös aihe päivystysluonteiseen tutkimukseen.

Tutkimukset

Jos vasta epäilee olevansa raskaana ja esiintyy poikkeavaa vuotoa, kannattaa tehdä virtsasta [raskaustesti](#). Apteekista saatavat testit ovat helppoja tehdä, ja ne ovat varsin luotettavia. Testi on positiivinen myös kohdunulkaisen raskauden ollessa kyseessä. Testin tulos voidaan varmistaa verestä tehtävällä raskaushormonin pitoisuuden mittauksella. Tulehdusepäilyn yhteydessä tarkistetaan ainakin virtsanäyte ja klamydia.

[Gynekologisessa tutkimuksessa](#) selvitetään, onko vuoto peräisin kohdusta vai esimerkiksi emättimen limakalvoilta. Raskauden sijainti ja sikiön elonmerkit tutkitaan ultraäänitutkimuksella, joka tehdään tavallisesti emättimen kautta.

Jatkotoimenpiteet määräytyvät näiden tutkimusten perusteella. Tärkeintä on muistaa ja ymmärtää, että keskenmenoa ei voida millään toimenpiteillä estää. Toisaalta on hyvä tietää, että keskenmenoa ei voi myöskään itse aiheuttaa. Lääkehoidoista ei ole apua keskenmenon ehkäisyssä. Jos verenvuoto on runsaampaa, on hyvä ottaa rauhallisesti ja levätä; vuodon määrä saattaa näin olla vähäisempää. Yhdyntöjä on syytä välttää niin kauan kun verenvuotoa esiintyy.

Artikkelin tunnus: dlk00107 (021.037)

© 2023 Kustannus Oy Duodecim